

HUNDEFFEKTEN – HUNDÄGANDE OCH SOCIAL TILLIT

ANNA BENDZ OCH MARIA OSKARSON

Sammanfattning

Att hundägan, och framförallt promenader med hunden, har positiva effekter för hälsa och välbefinnande är konstaterat i många studier. Här ställer vi frågan om hundägan och hundpromenader har motsvarande positiva effekter på det mellanmänskliga förtroendet? Teoretiskt antas sociala kontakter och nätverk bidra till det mellanmänskliga förtroendet, och flera studier från andra länder har funnit att hundinnehav kan bidra till ökat mellanmänskligt förtroende. Våra analyser baserade på den nationella SOM-undersökningen 2019 visar överlag mycket små effekter av hundinnehav på det mellanmänskliga förtroendet, såväl för människor i allmänhet som för människor i grannskapet. Om något så är hundeffekten snarast negativ för de flesta grupper, alltså att hundägare har lägre förtroende. Emellertid, bland hundägare som regelbundet promenerar med hunden och/eller är ofta i naturen, uppvägs denna negativa hundeffekt. Våra slutsatser är att det är själva hundpromenaden som är det centrala för sambandet mellan hundinnehav och mellanmänskligt förtroende.

Enligt en undersökning från Novus har ungefär 15 procent av Sveriges hushåll hund, och denna andel har ökat under senare år (Agrida, 2017). Detta är något lägre än i många andra länder, men ändå så är det alltså många svenskar som lever med hund. Detta ses ofta som något i grunden positivt, att ha hund är förknippat med bättre hälsa och mindre ensamhet genom att man promenerar med hunden och knyter sociala kontakter (Cutt m.fl., 2007; Manimalis, 2017; Toohey m.fl., 2013). En näraliggande tanke är att hundinnehav kan bidra till mellanmänsklig tillit, vilket analyseras i detta kapitel.¹

Mellanmänskligt förtroende och hundägan

Mellanmänsklig tillit, alltså i vad mån vi litar på andra människor, beskrivs ofta som samhällets kitt (Holmberg & Rothstein, 2018, 2019). Om vi litar på varandra blir alla typer av interaktioner människor emellan enklare, såväl i det vardagliga som inom ramen för samhällets ekonomiska och politiska system. En central faktor bakom mellanmänskligt förtroende eller social tillit (begreppen används omväxlande) är att delaktighet i vardagliga sociala nätverk är en byggsten av flera för mellanmänskligt förtroende (Putnam, 1994, 2000). Att röra sig i grannskapet

med sin hund kan vara en sådan delaktighet, där människor som annars kanske aldrig skulle träffats, träffas och pratar med varandra.

Men det finns som sagt flera möjliga förklaringar till varför mellanmännisklig tillit uppstår. I artikeln ”*Who trusts? The origins of social trust in seven societies*” diskuteras och testas Jan Delhey och Kenneth Newton en rad ytterligare teorier för vad som förklarar social tillit (Delhey & Newton, 2003). En första grupp av teorier ser social tillit som ett grundläggande personlighetsdrag som grundläggs i barn- domen, förknippat med sådant som optimism och känsla av kontroll över sitt liv. Andra teorier tar med fasta på erfarenheter man gör som vuxen, där framgångsrika människor också har högre social tillit än människor som kanske mött fler negativa erfarenheter av andra människor. Men flera olika förklaringar till människors mellanmänniskliga förtroende tar fasta på sociala och samhälleliga faktorer, snarare än enbart individuella. Bland andra den amerikanske statsvetaren Robert Putnam ser som sagt mellanmännisklig tillit som något som formas i regelbundet deltagande i frivilliga organisationer och i lokalsamhället, och att genom att samarbeta med andra lär vi oss att lita på dem (Putnam, 2000). Andra forskare har pekat på att det snarare är delaktigheten i vardagliga sociala nätverk, såsom informella och spontana möten i grannskapet, på arbetsplatsen och i lokala grupperingar (Verba m.fl., 1995). Ytterligare faktorer som antas leda till högre förtroende är att leva i mindre orter, där man i högre utsträckning är bekant med övriga invånare än i storstäder. Sedan är det väl bekräftat att i mer välfungerande och välbärgade stater, och i stater med låg grad av korruption, tenderar det mellanmänniskliga förtroendet vara högre. Delhay & Newton (2003) konstaterar efter att ha testat dessa sex teorier för en rad europeiska länder att detta att vara del av informella nätverk är en viktig faktor i samtliga sju länder, även om fann de starkaste sambanden mellan uppfattningar om att samhället är präglad av sociala konflikter och social oro och mellanmännisklig tillit. Även teorin om att framgångsrika personer och personer i en trygg socio-ekonomisk position tenderar att visa högre mellanmännisklig tillit fick stöd.

Hundägare träffar på människor när de är ute med sina hundar, träffar och interagerar med såväl andra människor med hund som dem utan. Studier i Australien, USA och Canada har funnit stöd för att hundägande faktiskt bidrar till högre socialt kapital och social tillit (Gómez m.fl., 2018; Graham & Glover, 2014; Wood m.fl., 2005; Wood m.fl., 2017). Dessa studier fann i linje med Delhay & Newton (2003) att det framförallt var sådant som sociala interaktioner och att lära känna andra människor som utgjorde mekanismerna mellan hundinnehavet och det mellanmänniskliga förtroendet. Wood med kollegor (2017) fann signifikant högre socialt kapital bland hundägare än andra, och än högre bland hundägare som också promenerade med sin hund. Wood liksom Gomez (2018) och Graham & Glover (2014) fokuserade särskilt på sociala interaktioner i ”hundparker”, där alltså hundägare möttes för att rasta sina hundar. I Sverige är denna typ av hundparker mer sällsynta, framförallt utanför storstadsområdena. I Sverige lär det snarare vara

hundpromenader i grannskapet som formar själva den mekanism som kan antas påverka det sociala förtroendet.

Frågeställningar

I det följande ska vi undersöka sambandet mellan mellanmännisklig tillit och hundinnehav i Sverige utifrån den nationella SOM-undersökningen 2019. Vi ställde där frågan om ”Äger du eller någon i ditt hushåll hund”, och de som svarade ja fick också uppges ras och storlek på hunden. Bland de svarande var andelen som uppgav att de hade hund i hushållet lite högre än i Svenska Kennelklubbens rapport, då 20 procent uppgav att de lever med hund.

Vår första fråga är helt enkelt: Bidrar hundägande till högre mellanmänniskligt förtroende? Finns det en ”hundeffekt” på det mellanmänniskliga förtroendet? Vi kan naturligtvis inte avgöra ett eventuellt sambands riktning utifrån en enstaka undersökning. Ett samband likaväl människor med högre mellanmännisklig tillit i högre utsträckning än andra skaffar hund, just för att gå ut och träffa nya människor, som att det är hundinnehavet som leder till högre förtroende. Även det motsatta förhållandet är naturligtvis också möjligt, alltså att man skaffar en vakt- eller skyddshund just därför att man inte litar på andra människor. Dessa selektionseffekter kan vi dock inte fastställa i denna studie.

Den tidigare forskningen särskiljer förtroende för ”människor i allmänhet” från förtroende för ”människor där du bor”. Just förtroendet för människor i grannskapet ses ofta som själva ”grundbulten” i det mellanmänniskliga förtroendet och något som kan leda till att man också litar på människor i allmänhet. Om man däremot inte litar på människor i sitt grannskap är det mindre troligt att man litar på människor i allmänhet (Holmberg & Rothstein, 2019). Eftersom hundinnehav ofta innebär att man rör sig i grannskapet frågar vi oss därför om sambandet mellan att leva med hund och social tillit är olika när det gäller att lita på människor i allmänhet och att lita på människor i grannskapet.

Då det vidare är en rad andra faktorer som också påverkar det mellanmänniskliga förtroendet ska vi också undersöka hur hundeffekten skiljer sig mellan olika befolkningsgrupper. Är effekten av att ha hund på den sociala tilliten densamma i alla grupper, eller beror den på sådant som ålder, kön, utbildning eller var man bor?

Då detta att samverka i sociala interaktioner och nätverk kan tänkas bero på vilken typ av hund man har, ska vi också ta fasta på detta. I en studie av hur socialt kapital formas i hundparker i Kanada beskrivs hur hundens utseende och beteende kan påverka den sociala interaktionen i såväl positiv som negativ riktning, och att hunden ibland kan ha rollen som ”avatar” (Graham & Glover, 2014). Det kanske är enklare att interagera med främmande människor i grannskapet med en liten, gullig hund än med en stor och respektingivande? Vi har ingen information om hundarnas beteende i SOM-undersökningen, men däremot om storlek och hundras. Vi undersöker därför om ”hundeffekten” på mellanmänniskligt förtroende skiljer

sig åt mellan dem med stora och små hundar, eller kanske mellan hundägare till olika typer av raser.

Avslutningsvis, den tidigare forskningen pekar på att själva mekanismen mellan hundinnehav och socialt kapital eller förtroende är att träffa och interagera med människor man annars inte skulle träffa (Delhey & Newton, 2003; Graham & Glover, 2014; Wood m.fl., 2017). Vi undersöker därför också effekten av att regelbundet gå på promenad med hunden liksom att regelbundet röra sig i naturen.

Hunden som kontaktskapare

Mycket i den tidigare forskningen talar för att hundar kan fungera som kontaktskapare mellan människor, och därmed bidra till ett ökat mellanmänniskt förtroende. Vi inleder därför vår analys med den enkla frågan om skillnader mellan de som lever med hund och de hundlösa i mellanmänniskt förtroende. I tabell 1 redovisas medelvärden för den mellanmänniska tilliten på en skala från = (mycket lågt) till 10 (mycket högt) bland hundägare och hundlösa. I tabell 1 redovisas också tilliten indelad i låglitare, medellitare och höglitare i enlighet med Bo Rothsteins och Sören Holmbergs tidigare studier (Holmberg & Rothstein, 2018, 2019).

Tabell 1 Hundägande och socialt förtroende i allmänhet och i grannskapet, 2019 (procent, medelvärden 0-10)

	Generellt förtroende					Förtroende i grannskapet				
	Låg- litare	Medel- litare	Hög- litare	Medel- värde	Antal svar	Låg- litare	Medel- litare	Hög- litare	Medel- värde	Antal svar
<i>Samtliga</i>	13	31	56	6,35	3 211	8	21	71	7,14	3 227
Har hund	14	32	54	6,22	623	9	22	69	7,07	629
Har ej hund	12	31	57	6,38	2 588	8	20	72	7,16	2 598
Skillnad	+2	+1	-3			+1	+2	-3		
Liten hund	14	32	54	6,27	219	8	25	67	7,06	224
Medelstor hund	13	31	56	6,30	254	9	21	70	7,15	254
Stor hund	17	33	50	5,92	150	11	20	69	7,00	149

Kommentar: Frågan lyder: "I vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet". Frågan besvaras på en 11-gradig skala mellan 0 (Det går inte att lita på människor i allmänhet) och 10 (Det går att lita på människor i allmänhet). Låglitare svarar 0–3 på skalan, mellanlitare 4–6 och höglitare 7–10. Frågan om hundinnehav lyder: "Äger du eller någon i ditt hushåll hund?".

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Det generella svaret på vår fråga är nej, de som lever med hund i hushållet har inte högre social tillit än de som lever utan hund, vare sig gentemot människor i allmänhet eller dem i grannskapet, även om skillnaderna är generellt mycket små

och inte statistiskt signifikanta.² Bland hundägare finns ett visst samband med hundens storlek, men även här mycket små och statistiskt icke-signifikanta skillnader. Tendensen är dock att hundens storlek har större betydelse för det generella mellanmänniska förtroendet, än för förtroendet i grannskapet.

Hundägande i olika grupper

Tidigare studier (Rothstein & Holmberg, 2018) har visat på vissa gruppskillnader i social tillit. Sambandet kan därför bero på att hundinnehav är vanligare i grupper som generellt brukar ha lägre mellanmänniskt förtroende. I kapitlet ”Misstroendets lokalisering i höglitarlandet Sverige” konstaterar Sören Holmberg och Bo Rothstein att det trots det väldigt höga mellanmänniska förtroendet i Sverige finns vissa gruppskillnader. Exempelvis finner de förhållandevis stora skillnader beroende på ålder, utbildning, klass och relation till arbetsmarknaden, alltså att unga, lågutbildade, arbetare samt personer utanför den ordinarie arbetsmarknaden tenderar att ha lägre mellanmänniskt förtroende. Detta ligger i linje med att mellanmänniskt förtroende har ett samband med hur framgångsrik en person är, så som diskuterades i anslutning till Delhey and Newtons översiktsartikel vilken refererades i inledningen av kapitlet (Delhey & Newton, 2003). Det genomsnittligt något lägre mellanmänniska förtroendet bland dem som lever med hund skulle alltså kunna bero på att hundinnehav inte är lika vanligt i alla befolkningsgrupper. I tabell 2 redovisas därför skillnaden i mellanmänniskt förtroende mellan de som lever med hund och hundlösa inom olika befolkningsgrupper, samt andelen i gruppen som uppger att de har hund i hushållet. För enkelhets skull redovisas endast andelen höglitare i de olika grupperna. Hundeffekt avser skillnaden mellan hundägare och hundlösa, och en negativ hundeffekt innebär följaktligen att hundägare har lägre social tillit. Dock bör noteras att ”hundeffekt” i analyserna här inte innebär något påstående om kausalitet eller orsakssamband.

När vi ser till skillnaderna i mellanmänniskt förtroende mellan dem som lever med hund och de hundlösa inom olika befolkningsgrupper finns vissa mönster. Inte heller här är det tal om annat än begränsade skillnader, vilka inte är statistiskt signifikanta. Trots detta finns vissa tendenser. Det är inte nämnvärda skillnader i hundeffekter för män och kvinnor, men däremot större negativa hundeffekter i storstäder, framförallt i dess centrala delar. Detta gäller också för centrala delar av städer utanför Stockholm, Göteborg och Malmö. Anmärkningsvärt är att det finns en tydlig negativ hundeffekt för tillit till människor i grannskapet på mindre tätorter och på ren landsbygd. Starkast negativ hundeffekt finns bland dem med medelhög utbildning och bland medelålders (30–64 år), medan vi har en tydlig positiv hundeffekt bland de yngre. Bland förvärvsarbetande är den negativa hundeffekten mer uttalad än i andra grupper.

Tabell 2 Andel höglitare med och utan hund, 2019 (procent)

	Generellt förtroende				Förtroende i grannskapet				Andel hundägare
	Hund	Hundlös	Hund-effekt	Antal svar	Hund	Hundlös	Hund-effekt	Antal svar	
Samtliga	54	57	-3	3 211	69	72	-3	3 227	20
Kvinnor	53	58	-5	1 653	68	72	-4	1 664	21
Män	56	55	+1	1 548	72	71	+1	1 553	18
Storstad central	55	61	-6	361	65	73	-8	365	12
Storstad ytterområde	61	65	-4	609	71	73	-2	611	14
Stad centralt	55	57	-2	471	62	69	-7	473	15
Stad ytterområde	54	54	±0	496	68	69	-1	495	17
Större tätort	54	53	+1	214	74	70	+4	217	18
Mindre tätort	54	51	+3	566	63	69	-6	569	23
Ren landsbygd	52	51	+1	425	74	82	-8	438	37
Låg utbildning	43	40	+3	414	71	63	+8	416	18
Medellåg utbildning	48	47	+1	983	63	65	-2	990	23
Medelhög utbildning	51	58	-7	713	66	74	-8	716	20
Hög utbildning	71	70	+1	1 070	77	80	-3	1 074	17
16-29 år	47	39	+8	461	65	55	+10	465	23
30-49 år	53	61	-8	899	67	72	-5	902	19
50-64 år	56	60	-4	840	69	76	-7	849	22
65-85 år	60	57	+3	1 011	73	75	-2	1 011	17
Förvärvsarbetande	56	61	-5	1 637	68	75	-7	1 648	21
Utanför ordinarie arb.marknad	37	35	+2	162	54	47	+7	163	24
Ålderspensionär	60	57	+3	996	73	74	-1	998	16
Studera	51	43	+8	249	74	58	+16	251	21

Kommentar: Frågan lyder: "I vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet". Frågan besvaras på en 11-gradig skala mellan 0 (Det går inte att lita på människor i allmänhet) och 10 (Det går att lita på människor i allmänhet). Låglitare svarar 0–3 på skalan, mellanlitare 4–6 och höglitare 7–10. Frågan om hundinnehav lyder: "Äger du eller någon i ditt hushåll hund?". Kategorin utanför ordinarie arbetsmarknad avser dem som uppger att de är arbetslösa, i arbetsmarknads-åtgärd eller uppbar aktivitetsersättning (förtidspension).

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Med detta kan vi alltså konstatera att svaret på vår inledande fråga – har hundägare högre tillit än icke-hundägare – måste bli nej. Om något så verkar de som lever med hund ha lägre mellanmännisklig tillit än hundlösa, och detta gäller såväl förtroende för människor i allmänhet som för människor i grannskapet. Detta lägre

mellanmännsliga förtroende bland dem som lever med hund återfinns också i de flesta befolkningsgrupper. Endast bland de yngsta och bland studerande hyser de som lever med hund högre förtroende för människor i allmänhet och i grannskapet än de som lever hundlöst.

Olika typer av hundar

I inledningen av kapitlet diskuterades att hundägare kan tänkas bemötas utifrån vilken typ av hund de har, och att detta därmed kan påverka det mellanmännsliga förtroendet. Frågan om ras var en följdfråga till frågan om någon i hushållet äger hund. Raserna är kodade i enlighet med Svenska Kennelklubbens rasregister, liksom indelningen av raser i rasgrupper (baserat på hundrasens ursprung och användningsområde). I tabell 3 redovisas andelen höglitare utifrån vilken typ av hund man har, såväl avseende storlek på hunden som rasgrupp. Som jämförelse redovisas också förtroendet bland hundlösa från tabell 1.

Tabell 3 Andel höglitare bland hundägare, 2019 (procent)

	Generellt förtroende	Antal svar	Förtroende i grannskapet	Antal svar
<i>Hundlösa</i>	57	2 588	72	2 598
Liten hund	54	219	67	224
Medelstor hund	56	254	70	254
Stor hund	50	150	69	149
Rasgrupp				
1: Vall- och herdehundar	59	49	69	48
2: Schnauzer, Pinscher och bergshundar	59	61	69	61
3: Terrier	64	58	73	59
4+6+7: Taxar + jakthundar	61	51	77	52
5: Spetsar och urhundar	43	51	67	51
8: Stötande och apportrande hundar	58	102	74	103
9: Sällskapshundar	50	105	64	108
10: Vinthundar	-	-	-	-
Blandras	51	121	67	122

Kommentar: Frågan om ras var en följdfråga till frågan om någon i hushållet äger hund. Raserna är kodade i enlighet med Svenska Kennelklubbens rasregister, liksom indelningen av raser i rasgrupper. Rasgrupperna 4 (Taxar), 6 (Drivande hundar, samt sök- och spårhundar) och 7 (Stående fågelhundar) har slagits samman på grund av för låga n-tal i respektive grupp. Grupp 10 vinthundar utgår också på grund av för få observationer. För övrig information se kommentar under tabell 1.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Vilken storlek eller typ av hund har visst samband med förtroendet. Människor med stora hundar har ett något lägre generellt förtroende än de med mindre hundar, medan det därmed är försumbara skillnader avseende förtroende för människor i grannskapet. Oavsett storlek på hunden är dock båda typerna av mellanmänniskt förtroende lägre än bland de hundlösa. Då vi istället ser till rasgrupp är skillnaderna större avseende förtroende för människor i allmänhet än för människor i grannskapet. Även om det nu är väldigt få svarspersoner i de olika rasgrupperna kan konstateras att bland dem som lever med en terrier, tax eller jakthund är det generella förtroendet faktiskt högre än bland hundlösa. Lägst andel höglitare för människor i allmänhet återfinns framförallt bland dem som lever med en hund ur gruppen ”spetsar och urhundar” (43 procent), men också bland dem som lever med hundar ur gruppen ”sällskapshundar” eller en blandrashund. Förtroendet för människor i grannskapet visar betydligt mindre skillnader beroende vad det är för typ av hund man lever med. Endast de som lever med Tax, terrier eller ”stötande och apportrande hund” har ett förtroende för människor i grannskapet i paritet med de hundlösa.

Hundaktiviteter

Avslutningsvis, i inledningen av kapitlet tog vi upp att den tidigare forskningen pekar på att själva ”mekanismen” för varför hundägande kan antas ha en positiv effekt på social tillit är att hundägare träffar och interagerar med människor då de är ute med sin hund, och att därmed själva hundpromenaden är central (Delhey & Newton, 2003; Graham & Glover, 2014; Wood m.fl., 2017). Vi undersöker därför också hur det mellanmänniska förtroendet hänger samman med att regelbundet gå på promenad med hunden liksom att regelbundet röra sig i naturen. Frågan som ställdes i den nationella SOM-undersökningen 2019 var ”Äger du eller någon i ditt hushåll hund?”. Detta innebär att den som besvarat enkäten inte nödvändigtvis är den som faktiskt utsätts för den förtroendeskapande mekanismen att möta människor på hundpromenaden. Genom att jämföra det mellanmänniska förtroendet mellan dem som ofta går ut med hunden med dem som inte gör det sällar vi bort dem som har hund i hushållet men som inte själva är aktiva med hunden. Därmed kan vi ringa in själva den faktor som teoretiskt förklarar ett eventuellt samband mellan hundinnehav och mellanmänniskt förtroende. Samtidigt kan vi notera att svenska hundägare promenerar väldigt regelbundet med hunden, 78 procent av de som ingår i denna undersökning uppger att de går på hundpromenad flera gånger i veckan (alternativet ”varje dag” fanns ej bland svarsalternativen).

Då hundägare också är klart överrepresenterade bland dem som ofta varit är i naturen eller idkar friluftsliv (81 procent bland de som lever med hund har varit naturen/idkat friluftsliv minst någon gång i veckan, mot 62 procent bland hundlösa) tar vi med det i analysen. Vad som är en hundpromenad och en tur i skogen med hunden kan nog snarast ses som en definitionsfråga eller en fråga om var man

bor. Resultatet redovisas i tabell 4 nedan. Som i föregående tabell redovisas andel höglitare bland hundlösa som jämförelse.

Tabell 4 Hundpromenader och friluftsliv bland hundägare och mellanmänskligt förtroende, andel höglitare, 2019 (procent)

	Generellt förtroende	Antal svar	Förtroende i grannskapet	Antal svar
<i>Hundlösa</i>	57	2 588	72	2 598
Hundpromenad				
Flera gånger i veckan	58	483	71	488
Någon gång i veckan	48	63	70	63
Mer sällan	41	71	53	73
Varit i naturen/friluftsliv				
Flera gånger i veckan	59	342	73	346
Någon gång i veckan	56	156	66	157
Mer sällan	41	118	66	107

Kommentar: Frågan lyder: "I vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet". Frågan besvaras på en 11-gradig skala mellan 0 (Det går inte att lita på människor i allmänhet) och 10 (Det går att lita på människor i allmänhet). Låglitare svarar 0–3 på skalan, mellanlitare 4–6 och höglitare 7–10. Frågan om hundpromenader lyder: "Hur ofta har du under de senaste 12 månaderna gjort något av följande?" Gått på hundpromenad" respektive "Varit ute i naturen/friluftsliv".

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Andelen höglitare är som förväntat betydligt högre bland dem som regelbundet går ut med hunden än bland dem som inte gör det, och detta gäller såväl för den generella tilliten som för förtroende för människor i grannskapet. Samtidigt innebär detta att bland dem som ofta går på hundpromenad är andelen höglitare densamma som bland dem utan hund. De som lever med hund men sällan är på hundpromenad uppvisar däremot klart lägre social tillit, både gentemot människor i allmänhet som i grannskapet. Mönstret är i princip detsamma om vi ser till hundägare som är regelbundet i naturen/idkar friluftsliv, även om skillnaderna här är mest uttalade för det generella förtroendet. Just här kan det ju också vara så att hundägare som inte litar på människor i allmänhet drar sig för att ge sig ut i skogen med hunden. Samtidigt har den tidigare forskning visat på en rad olika förklaringar till varför hundägare inte går ut med hunden regelbundet, till exempel hälsa eller bristande tillgång på hundvänlig utemiljö (Christian m.fl., 2010; Cutt m.fl., 2007; Westgarth m.fl., 2016).

Avslutningsvis visar tabell 5 om det spelar roll med vilken typ av hund (storlek) man promenerar med, men det verkar faktiskt inte ha någon större betydelse.

Tabell 5 Hundpromenader och friluftsliv utifrån storlek på hunden, och mellanmännskligt förtroende, andel höglitare, 2019 (procent)

	Generell tillit	Antal svar	Tillit i grannskapet	Antal svar
Hundpromenad flera gånger i veckan				
Liten hund	59	155	69	158
Mellanstor hund	60	198	73	199
Stor hund	53	107	72	106
I naturen minst en gång/vecka				
Liten hund	56	158	67	161
Mellanstor hund	61	202	74	203
Stor hund	56	113	71	112

Kommentar: Frågan lyder: "I vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet". Frågan besvaras på en 11-gradig skala mellan 0 (Det går inte att lita på människor i allmänhet) och 10 (Det går att lita på människor i allmänhet). Låglitare svarar 0–3 på skalan, mellanlitare 4–6 och höglitare 7–10.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Gå ut med hunden!

Vår slutsats är att det verkar som att närvaron av en hund i hushållet inte räcker för att den mellanmännskliga tilliten ska öka, snarare tyder resultaten på det motsatta sambandet. Våra resultat tyder på att hundägande är förknippat med lägre förtroende. Överlag är emellertid skillnaderna i mellanmännskligt förtroende mellan dem som lever med hund och de hundlösa mycket små, och inte statistiskt säkerställda. Detta går på tvärs mot vad vi förväntade oss från de tidigare studier vi hänvisade till inledningsvis. En förklaring till detta kan vara att de var mer inriktade på sociala kontakter i så kallade "hundparker" dit människor går med sin hund för rastning men kanske också för att söka kontakter. I Sverige är denna typ av hundaktivitet mindre vanlig, även om de förekommer i storstäderna. Istället är det vanligare att hundägare går ut med hunden i området hemmavid eller i naturen. Om vi därför ser till dem som också promenerar med hunden så har de klart högre mellanmännsklig tillit såväl gentemot människor i allmänhet som gentemot människor i grannskapet, än de som lever med hund men inte promenerar med dem. Med andra ord verkar det vara just att promenera med hunden som kan leda till en ökad tillit, vilket är i enlighet med vad teorier och tidigare forskning pekat på. Precis som när det gäller de hälsoeffekter av hundägande som vi hänvisade till inledningsvis verkar det alltså som att hundeffekten för mellanmännskligt förtroende egentligen handlar om hundpromenaderna!

Noter

- ¹ Dessa analyser är utförda inom ramen för forskningsprojektet ”Hunden, människan och samhället”, finansierat av Svenska Kennelklubbens och Agrias forskningsfond.
- ² Signifikans (t-test) av skillnaden i medelvärde mellan hundägare och hundlösa är 0.122 för generellt förtroende och 0.412 för förtroende i grannskapet.

Referenser

- Agria (2017). Allt fler hundar och katter i Sverige. Hämtad från <https://www.agria.se/pressrum/pressmeddelanden-2017/allt-fler-hundar-och-katter-i-sverige/>
- Christian, Hayley, Billie Giles-Court and Mathew Knuiman (2010). ”I’m Just a’-Walking the Dog” correlates of regular dog walking. *Family & Community Health* 33(1), 44–52
- Cutt, Hayley, Billie Giles-Cortia, Matthew Knuimana & Valerie Burkeb (2007). Dog ownership, health and physical activity: A critical review of the literature. *Health & Place* 13:261–272.
- Delhey, Jan & Kenneth Newton (2003). Who Trusts? The origins of social trust in seven societies. *European Societies* 5(2):93–137.
- Gómez, Edwin, Joshua W. R. Baurb & Ron Malegac (2018). Dog park users: An examination of perceived social capital and perceived neighborhood social cohesion. *Journal of Urban Affairs* 40(3):249–369.
- Graham, Taryn M. & Troy D. Glover (2014). On the Fence: Dog Parks in the (Un)Leashing of Community and Social Capital. *Leisure Science* 36:217–234.
- Holmberg, Sören & Bo Rothstein (2018). Mistroendets lokalisering i höglärlanlandet Sverige. I Ulrika Andersson, Anders Carlander, Elina Lindgren & Maria Oskarson (red) *Sprickor i fasaden*. Göteborg: SOM-institutet.
- Holmberg, Sören & Bo Rothstein (2019). Partikulär tillit – lita på människor i området där man bor. I Ulrika Andersson, Björn Rönnerstrand, Patrik Öhberg & Annika Bergström (red) *Storm och stiltje*. Göteborg: SOM-institutet.
- Manimalis (2017). *Manimalisrapporten 2017. Sällskapsdjurens betydelse för människan och samhället*. Hämtad från <http://manimalis.com/wp-content/uploads/2017/05/Manimalisrapporten-2017-web-1710.pdf>
- Putnam, Robert D. (1994). *Making Democracy Work*. 5th printing Edition. Princeton: Princeton University Press.
- Putnam, Robert D. (2000). *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. New York: Simon and Schuster.
- Toohey, A.M., McCormack, G.R., Doyle-Baker, P.K., Adams, C.L. & M.J. Rock (2013). Dog-walking and sense of community in neighborhoods: Implications for promoting regular physical activity in adults 50 years and older. *Health & Place* 22:75–81.

- Verba, Sidney, Lehman Schlozman, Kay & Henry E. Brady (1995). *Voice and equality: civic voluntarism in American politics*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Westgarth, Carri, Knuiiman, M. and H.E. Christian (2016). Understanding how dogs encourage and motivate walking: cross-sectional findings from RESIDE. *BMC Public Health* 16(1), 1019.
- Wood, Lisa, Giles-Corti, Billie & Max Bulsara (2005). The pet connection: Pets as a conduit for social capital?. *Social Science & Medicine* 61:1159–1173.
- Wood, Lisa, Martin, Karen, Christian, Hayley, Houghton, Steve, Kawachi, Ichiro, Shannen, Vallesi and Sandra McCune (2017). Social capital and pet ownership – A tale of four cities. *Population Health* 3:442–447.